

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. vasario 24 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2011/83/ES – Su vartotojais sudarytos sutartys – „Prekiautojo“ sąvoka – Pareiga suteikti informaciją sudarant nuotolinės prekybos sutartis – Reikalavimas pateikti privalomą informaciją aiškiai, suprantamai ir patvariojoje laikmenoje“

Byloje C-536/20

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2020 m. spalio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UAB „Tiketa“

prieš

M. Š.,

dalyvaujant

VšĮ „Baltic Music“,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos, teisėjai S. Rodin, J.-C. Bonichot (pranešėjas), L. S. Rossi ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- UAB „Tiketa“, atstovaujamos advokato A. Korsako,
- Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos R. Dzikovič ir K. Dieninio,

* Proceso kalba: lietuvių.

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* M. F. Severi,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Jokubauskaitės, I. Rubene ir N. Ruiz García,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011, p. 64), 2 straipsnio 2 punkto, 6 straipsnio 1 ir 5 dalies ir 8 straipsnio 1 ir 7 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant UAB „Tiketa“ ir M. Š. ginčą dėl vartotojo už bilietus į kultūros renginį, kuris vėliau buvo atšauktas, sumokėtų lėšų ir patirtų išlaidų, t. y. kelionės ir pašto išlaidų, gražinimo, taip pat dėl atšaukto renginio patirtos neturtinės žalos atlyginimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2011/83

- 3 Direktyvos 2011/83 14 ir 16 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(14) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei sutarčių teisei tiek, kiek sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva. Todėl taikant šią direktyvą neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei teisei, reglamentuojančiai, pavyzdžiui, sutarties sudarymą ar galiojimą (pvz., nesutikimą). Analogiškai, šia direktyva taip pat neturėtų būti daromas poveikis nacionalinei teisei, kiek tai susiję su bendrosiomis sutartinėmis teisių gynimo priemonėmis, valstybės ekonomiką reglamentuojančiomis taisyklėmis, pavyzdžiui, taisyklėmis dėl pernelyg didelių ir lupikiškų kainų, ir taisyklėmis dėl neetiškų teisinių sandorių;

<...>

„(16) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinės teisės aktams dėl teisinio atstovavimo, pavyzdžiui, taisyklėmis, susijusiomis su asmeniu, kuris veikia prekiautojo vardu ar jo naudai (pavyzdžiui, tarpininkui arba patikėtiniui). Valstybės narės šioje srityje turėtų išlaikyti kompetenciją. Ši direktyva turėtų būti taikoma visiems prekiautojams, nesvarbu, ar jie yra valdomi valstybės, ar yra privatūs.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas – pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo suderinant tam tikrus valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų aspektus, susijusius su vartotojų ir prekyautojų sudarytomis sutartimis.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnis suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. vartotojas – kiekvienas fizinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, nesusijusių su jo verslu, prekyba, amatu ar profesija;
2. prekyautojas – kiekvienas valstybės ar privačiai valdomas fizinis arba juridinis asmuo [kiekvienas fizinis ar pagal viešąją ar privatinę teisę įsteigtas juridinis asmuo], kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, įskaitant kiekvieną kitą asmenį, veikiantį prekyautojo vardu arba jo naudai;

<...>

10. patvarioji laikmena – priemonė, kuri leidžia vartotojui ar prekyautojui saugoti asmeniškai jam skirtą informaciją taip, kad informacija tam tikrą [jos paskirtį atitinkantį] laiką būtų prieinama ir kad saugomą informaciją būtų galima atgaminti nepakitusia;

<...>“

6 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 5 dalyje numatyta:

„Šia direktyva nedaroma įtaka nacionalinei bendrajai sutarčių teisei, pavyzdžiui, sutarties galiojimą, sudarymą arba poveikį reglamentuojančioms taisyklėms, tiek, kiek bendrosios sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva.“

7 Direktyvos 2011/83 6 straipsnyje numatyta:

„1. Prieš vartotojui išsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, prekyautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui šią informaciją:

<...>

- c) geografinį adresą, kuriuo įsisteigęs prekyautojas, ir [jei turi] prekyautojo telefono bei fakso numerius ir <...> elektroninio pašto adresą, kad vartotojas galėtų greitai susisiekti su prekyautoju ir veiksmingai su juo bendrauti, ir, jei taikoma, prekyautojo, kurio vardu jis veikia, adresą ir tapatybės duomenis;
- d) prekyautojo ir, jei taikoma, prekyautojo, kurio vardu jis veikia, veiklos vietos geografinį adresą, kuriuo vartotojas galėtų teikti skundus, jei šis adresas skiriasi nuo adreso, pateikto pagal c punktą;

<...>

5. 1 dalyje nurodyta informacija yra neatsiejama nuotolinės ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis ir nėra keičiama, nebent sutarties šalys aiškiai susitartų kitaip.

<...>“

8 Šios direktyvos 8 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Sudarant nuotolinės prekybos sutartis prekytojas teikia 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui arba sudaromos sąlygos susipažinti su ta informacija atsižvelgiant į naudojamą nuotolinio ryšio priemones aiškia bei suprantama kalba. Patvariojoje laikmenoje pateikiama informacija turi būti įskaitoma.

<...>

7. Prektojas vartotojui pateikia sudarytos sutarties patvirtinimą patvariojoje laikmenoje per pagrįstą laikotarpį nuo nuotolinės prekybos sutarties sudarymo ir ne vėliau kaip pristatant prekes arba prieš pradėdant teikti paslaugą. Tame patvirtinime pateikiama:

a) visa 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, išskyrus tuos atvejus, kai prekytojas jau yra pateikęs informaciją vartotojui patvariojoje laikmenoje prieš sudarant nuotolinės prekybos sutartį; ir

b) jei taikoma, patvirtinimas, kad gautas vartotojo išankstinis aiškus sutikimas ir pripažinimas pagal 16 straipsnio m punktą.

<...>“

Direktyva 2005/29/EB

9 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22) 2 straipsnyje nurodyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

b) „prekybininkas“ – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai;

<...>“

10 Direktyvos 2005/29 7 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Jeigu neaišku iš konteksto, kvietimo pirkti atveju esmine laikoma ši informacija:

<...>

b) prekybininko adresas ir jo tapatybę nustatantys duomenys, t. y. vardas ar pavadinimas, kuris nurodomas prekiaujant, ir, jei tai reikalinga, prekybininko, kurio vardu jis veikia, adresas ir tapatybę nustatantys duomenys;

<...>“

Lietuvos teisė

11 Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.133 straipsnyje nustatyta:

„1. Vieno asmens (atstovo) sudarytas sandoris kito asmens (atstovaujamojo) vardu, atskleidžiant atstovavimo faktą ir neviršijant suteiktų teisių, tiesiogiai sukuria, pakeičia ir panaikina atstovaujamojo civilines teises ir pareigas.

2. Atstovo teisės taip pat gali būti suprantamos iš aplinkybių, kuriomis atstovas veikia (pardavėjas mažmeninėje prekyboje, kasininkas ir pan.). Jeigu asmuo savo elgesiu davė rimtą pagrindą tretiesiems asmenims manyti, kad jis paskyrė kitą asmenį savo atstovu, tai tokio asmens atstovaujamojo vardu sudaryti sandoriai yra privalomi atstovaujajam.

3. Jeigu atstovas, sudarydamas sandorį, nepraneša, kad jis veikia atstovaujamojo vardu ir dėl jo interesų, tai iš sandorio teisės ir pareigos atsiranda atstovaujajam tik tuo atveju, kai kita sandorio šalis iš sandorio sudarymo aplinkybių turėjo suprasti, kad sandorį sudaro su atstovu, arba kai tai šaliai asmuo, su kuriuo sudaromas sandoris, neturėjo jokios reikšmės.“

12 Šio kodekso 6.228¹ straipsnio 3 dalyje nurodyta:

„Verslininkas – fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys, savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą.“

13 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 2 straipsnio 24 dalyje numatyta:

„Verslininkas – fizinis asmuo arba juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų padalinys savo prekybos, verslo, amato arba profesijos tikslais siekiantys sudaryti ar sudarantys sutartis, įskaitant asmenis, veikiančius verslininko vardu arba jo naudai. Juridinis asmuo gali būti laikomas verslininku neatsižvelgiant į jo dalyvių teisinę formą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 *Tiketa* per savo interneto puslapį vykdo bilietų į trečiųjų asmenų organizuojamus renginius platinimo veiklą.

15 2017 m. gruodžio 7 d. M. Š. iš *Tiketos* įsigijo bilietą į kultūros renginį, kuris turėjo įvykti 2018 m. sausio 20 d. Prieš įsigyjant šį bilietą, *Tiketos* interneto puslapyje buvo nurodyta, kad renginio organizatorius – VšĮ „Baltic Music“, ir pateikta nuoroda į kitą tinklalapį ir telefono numerį, kur galima gauti daugiau informacijos. Be to, raudonomis raidėmis buvo pateikta informacija, kad „[r]enginio organizatorius prisiima visišką atsakomybę dėl renginio, jo kokybės, turinio ir

pateikiamos informacijos apie jį. *Tiketa* yra bilietų platintojas ir veikia kaip atsiskleidęs tarpininkas“. Detalesnė informacija apie paslaugos teikėją ir bilietų grąžinimą yra pateikiama Paslaugų teikimo taisyklėse, kurios skelbiamos *Tiketa* interneto puslapyje.

- 16 Vartotojui pateiktame biliete buvo perkelta tik dalis Paslaugų teikimo taisyklių. Jame, be kita ko, buvo nurodyta, kad „[b]ilietai nekeičiami ir negražinami. Tuo atveju, jeigu renginys atšaukiamas ar nukeliamas, už pinigų už bilietus grąžinimą visiškai atsako renginio organizatorius“. Be to, biliete buvo įvardytas renginio organizatorius, nurodytas jo adresas ir telefono numeris ir pakartota, kad renginio organizatorius prisiima visišką atsakomybę „dėl renginio, jo kokybės, turinio ir pateikiamos informacijos apie jį“, o *Tiketa* veikia tik kaip bilietų platintojas ir „atsiskleidęs tarpininkas“.
- 17 2018 m. sausio 20 d. nuvykęs į renginį M. Š. iš užrašo prie įėjimo į renginio vietą sužinojo, kad renginys neįvyks.
- 18 2018 m. sausio 22 d. *Baltic Music* pranešė *Tiketai*, kad renginys buvo atšauktas, o bilietus nusipirkę asmenys gali juos grąžinti. Tą pačią dieną *Tiketa* informavo M. Š., kad bilietus galima grąžinti kasose, kuriuose jie buvo įsigyti, arba internetu, jeigu bilietai buvo pirkti internetu.
- 19 2018 m. sausio 23 d. M. Š. paprašė *Tiketos* grąžinti už bilietus sumokėtą sumą, padengti jo kelionės išlaidas ir atlyginti dėl atšaukto renginio patirtą neturtinę žalą. *Tiketa* atsakė, kad yra tik bilietų platintoja, kad nėra atsakinga už renginio kokybę ar atšaukimą, ir nurodė jam kreiptis į *Baltic Music*. Atsakydama į M. Š. po kelių savaičių jai pakartotinai išsiųstą prašymą, *Tiketa* tebesilaikė tos pačios pozicijos. Tuomet vartotojas kreipėsi į *Baltic Music*, bet atsakymų į savo pretenzijas negavo.
- 20 2018 m. liepos 18 d. M. Š. pareiškė ieškinį Vilniaus miesto apylinkės teisme, jis prašė solidariai iš *Tiketos* ir *Baltic Music* priteisti turtinės žalos, t. y. bilieto kainos, kelionės ir pašto išlaidų, taip pat neturtinės žalos, kurią jis patyrė atšaukus renginį, atlyginimą.
- 21 2018 m. spalio 8 d. sprendimu Vilniaus miesto apylinkės teismas iš dalies patenkino ieškinį ir priteisė vartotojui iš *Tiketos* turtinės žalos atlyginimą ir dalį neturtinės žalos atlyginimo, 5 % dydžio metines palūkanas už priteistą sumą nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
- 22 Kadangi *Tiketos* apeliacinis skundas, pateiktas Vilniaus apygardos teismui, buvo atmestas, jį pateikė kasacinį skundą Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.
- 23 Šiomis aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punkte įtvirtinta prekiautojo sąvoka turi būti aiškinama taip, kad asmuo, kuris tarpininkauja vartotojui perkant bilietą [į spektaklį], gali būti laikomas prekiautoju, kuriam tenka Direktyva 2011/83 nustatyti įpareigojimai, ir atitinkamai pirkimo-pardavimo ar paslaugų sutarties šalimi, kuriai vartotojas gali reikšti pretenziją, reikalavimus, ieškinį?

- a) Ar, aiškinant Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punkte įtvirtintą prekiautojo sąvoką, turi reikšmės aplinkybė, ar asmuo, kuris tarpininkauja perkant bilietą, prieš vartotojui įsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį aiškiai ir suprantamai suteikė visą informaciją apie pagrindinį prekiautoją, kaip nustatyta Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose?
  - b) Ar tarpininkavimo faktas laikytinas atskleistu, kai bilieto įsigijimo procese dalyvaujantis asmuo prieš vartotojui įsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį nurodo pagrindinio prekiautojo pavadinimą, teisinę formą bei informaciją, jog pagrindinis prekiautojas prisiima visišką atsakomybę dėl renginio, jo kokybės, turinio ir pateikiamos informacijos apie jį, ir nurodo, kad pats veikia tik kaip bilietų platintojas ir yra atsiskleidęs tarpininkas?
  - c) Ar Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punkte įtvirtinta prekiautojo sąvoka gali būti aiškinama taip, kad, tarp šalių susiklosčius dvigubos paslaugos (bilietų platinimo ir renginio organizavimo) teisiniams santykiams, tiek bilieto pardavėjas, tiek renginio organizatorius gali būti pripažįstamas prekiautoju, t. y. vartojimo sutarties šalimi?
2. Ar Direktyvos 2011/83 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas suteikti informaciją vartotojui bei pateikti šią informaciją aiškiai ir suprantama kalba turi būti aiškinamas ir taikomas taip, kad pareiga informuoti vartotoją yra laikoma įvykdyta tinkamai, jei informacija yra pateikiama tarpininko Paslaugų teikimo taisyklėse, su kuriomis vartotojas yra supažindinamas interneto puslapyje tiketa.lt – prieš atliekant atsiskaitymą, patvirtindamas susipažinimą su tarpininko paslaugų teikimo taisyklėmis ir įsipareigodamas jų laikytis kaip sudaromo sandorio sąlygų dalies, vadinamuoju „click-wrap“ būdu, t. y. aktyviais veiksmais padėdamas specialiai tam skirtą varnelę interneto sistemoje ir paspausdamas atitinkamą nuorodą?
- a) Ar šio reikalavimo aiškinimui ir taikymui turi reikšmės aplinkybė, kad tokia informacija nėra pateikiama patvariojoje laikmenoje ir vėliau nėra pateikiamas sutarties patvirtinimas, kuriame būtų pateikiama visa Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalyje reikalaujama informacija patvariojoje laikmenoje, kaip to reikalauja Direktyvos 2011/83 8 straipsnio 7 dalis?
  - b) Ar pagal Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 5 dalį ši informacija, pateikiama tarpininko Paslaugų teikimo taisyklėse, tampa sudėtine nuotolinės sutarties dalimi, nepriklausomai nuo to, kad tokia informacija nėra pateikiama patvariojoje laikmenoje ir (ar) vėliau nėra pateikiamas sutarties patvirtinimas patvariojoje laikmenoje?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 24 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad „prekiautojas“ pagal šią nuostatą yra ne tik fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu ar profesija, bet ir fizinis ar juridinis asmuo, kuris kaip tarpininkas veikia prekiautojo vardu arba naudai, ir ar abu – tarpininkas ir pagrindinis verslininkas – gali būti laikomi „prekiautojais“ pagal šią nuostatą, jeigu yra susiklostę dvigubos paslaugos teisiniai santykiai.

- 25 Pirmiausia pažymėtina, kad įvairios Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punkto kalbinės versijos skiriasi. Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagal šios nuostatos versiją lietuvių kalba kiekvienas asmuo, veikiantis prekiautojo – o jis apibrėžiamas kaip kiekvienas fizinis arba pagal viešąją ar privatinę teisę įsteigtas juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, – vardu arba jo naudai, pats yra prekiautojas, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą. Vis dėlto kitose tos pačios nuostatos kalbinėse versijose, konkrečiai kalbant, versijose anglų ir prancūzų kalbomis, nurodyta, kad prekiautojas – tai bet kuris šią apibrėžtį atitinkantis asmuo, įskaitant atvejį, kai jis veikia per trečiąjį asmenį, veikiantį jo vardu ar jo naudai, o tai leidžia manyti, kad tas asmuo nepraranda prekiautojo statuso dėl to, kad pasitelkė tarpininką.
- 26 Taigi, nesvarbu, kokia būtų Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punkto kalbinė versija, tarpininkas, kaip antai *Tiketa*, turi būti laikomas „prekiautoju“ pagal šią nuostatą, jeigu jis veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu ar profesija. Vis dėlto reikia nustatyti, ar toks tarpininkas bet kuriuo atveju nėra „prekiautojas“ pagal šią nuostatą vien dėl to, kad veikia tokio prekiautojo vardu ar jo naudai.
- 27 Pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, esant Sąjungos teisės akto įvairių kalbinių versijų neatitikimų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į bendrą teisės akto, kurio dalis ji yra, sistemą ir tikslą (žr., be kita ko, 2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Trapeza Peiraios*, C-243/20, EU:C:2021:1045, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 28 Kalbant apie bendrą Direktyvos 2011/83 sistemą, pažymėtina, kad pagal jos 6 straipsnio 1 dalies c ir d punktus, prieš vartotojui išipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį arba atitinkamą pasiūlymą, prekiautojas privalo jam nurodyti, jei taikoma, prekiautojo, kurio vardu jis veikia, tapatybę ir geografinį adresą, taip pat prireikus jo veiklos vietos adresą. Taip šioje nuostatoje į prekiautojų pagal šio direktyvos 2 straipsnio 2 punktą kategoriją įtraukiami fiziniai ar juridiniai asmenys, veikiantys kitų prekiautojų vardu.
- 29 Be to, 2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Kamenova* (C-105/17, EU:C:2018:808) 28 ir 29 punktuose Teisingumo Teismas nusprendė, kad sąvoka „prekiautojas“, kaip ji apibrėžta direktyvose 2011/83 ir 2005/29, turi būti aiškinama vienodai, nes šios direktyvos grindžiamos SESV 114 straipsniu, todėl jomis siekiama tų pačių tikslų, t. y. prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo ir užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą į jų taikymo sritį patenkančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose. To paties sprendimo 32, 33 ir 36 punktuose jis iš esmės nusprendė, kad, priešingai nei sąvoka „vartotojas“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 1 punktą, kuri reiškia bet kurį fizinį asmenį, neužsiimantį komercine arba prekybine veikla, „prekiautojo“ sąvoka implikuoja, kad atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, arba prekybininko vardu ar jo naudai.
- 30 Galiausiai atsižvelgiant į pirmesniame punkte primintą tikslą, paminėtą Direktyvos 2011/83 1 straipsnyje, šios direktyvos taikymo sritį, taigi, ir sąvoką „prekiautojas“ pagal jos 2 straipsnio 2 punktą, reikėtų aiškinti plačiai.
- 31 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad „prekiautojas“ pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punktą yra ne tik fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu ar profesija, bet ir fizinis ar juridinis asmuo, kuris kaip tarpininkas veikia šio prekiautojo vardu ar jo naudai.

- 32 Taip yra neatsižvelgiant į tai, ar toks tarpininkas įvykdė pareigas, jam tenkančias pagal Direktyvą 2011/83.
- 33 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors 2016 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Wathelet* (C-149/15, EU:C:2016:840) 45 punkte Teisingumo Teismas pripažino, kad asmuo, kuris parduodant prekę kaip tarpininkas veikia fizinio asmens naudai, pats gali būti laikomas „pardavėju“, kaip tai suprantama pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL L 171, 1999, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 4 t., p. 223), tuo atveju, kai tinkamai neinformavo įgijėjo, kad šios prekės savininkas yra fizinis asmuo, vis dėlto tame sprendime pasirinktas sprendinys negali būti pritaikytas aiškinant „prekiautojo“ sąvoką pagal Direktyvą 2011/83, kuri grindžiama kitokia logika. Direktyvoje 1999/44 nustatyta speciali pardavėjo atsakomybė parduodant pirkimo-pardavimo sutarties neatitinkančią prekę, o iš Direktyvos 2011/83 14 ir 16 konstatuojamųjų dalių ir 3 straipsnio 5 dalies matyti, kad šia direktyva reglamentuojamos vartotojų teisės, bet ne bendrieji sutarčių teisės aspektai, kaip antai sutarčių sudarymo arba teisinio atstovavimo taisyklės. Konkrečiai kalbant, Direktyvoje 2011/83 neapibrėžiama su vartotoju sudarytos sutarties šalių tapatybė tuo atveju, kai pagrindinis verslininkas pasitelkia tarpininką, lygiai taip pat joje neregamentuojamas atsakomybės tarp jų paskirstymas tuomet, kai nesilaikoma joje numatytų pareigų.
- 34 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, klausimas, ar fizinis arba juridinis asmuo, veikiantis kaip tarpininkas kito prekiautojo vardu ar jo naudai, pranešė vartotojui, kad veikia tokiu statusu, taip pat neturi reikšmės kvalifikuojant tarpininką kaip „prekiautoją“ pagal Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punktą.
- 35 Galiausiai, kaip priminta šio sprendimo 28–30 punktuose, iš šios nuostatos teksto ir konteksto, taip pat Direktyva 2011/83 siekiamo tikslo matyti, jog tai, kad šis tarpininkas yra prekiautojas, nėra kliūtis prekiautoju laikyti ir pagrindinį verslininką, kurio vardu ar naudai šis tarpininkas veikia, ir tam nebūtinai turi būti susiklostę dvigubos paslaugos teisiniai santykiai, nes abu prekiautojai privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi šioje direktyvoje numatytų reikalavimų.
- 36 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą atsakyтина: Direktyvos 2011/83 2 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad „prekiautojas“ pagal šią nuostatą yra ne tik fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, bet ir fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia kaip tarpininkas to prekiautojo vardu arba jo naudai, ir tiek šis tarpininkas, tiek pagrindinis verslininkas gali būti kvalifikuojami kaip „prekiautojai“ pagal šią nuostatą ir tam nebūtinai turi būti susiklostę dvigubos paslaugos teisiniai santykiai.

Dėl antrojo klausimo

- 37 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 ir 5 dalys ir 8 straipsnio 1 ir 7 dalys turi būti aiškinamos kaip draudžiančios prieš sudarant sutartį 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui pateikti tik tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias vartotojas patvirtina aktyviais veiksmais padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, ir ar taip pateikta informacija yra sudėtinė nuotolinės prekybos sutarties arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis, įskaitant tuos atvejus, kai ši informacija vartotojui nėra pateikiama tvariojoje laikmenoje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalį, ir (arba) vartotojui vėliau nėra pateikiamas sudarytos sutarties patvirtinimas patvariojoje laikmenoje.

- 38 Visų pirma pažymėtina, kad antrasis klausimas, *Tiketos* nuomone, nesusijęs su pagrindinės bylos dalyku, nes nagrinėjamu atveju suinteresuotasis vartotojas gavo visą reikiamą informaciją patvariojoje laikmenoje, t. y. biliete į aptariamą renginį. Šis argumentas prilygsta antrojo klausimo priimtino ginčijimui.
- 39 Pagal suformuotą jurisprudenciją Teisingumo Teismui pateiktiems prašymams priimti prejudicinį sprendimą taikoma reikšmingumo prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus arba problema yra hipotetinė (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Openbaar Ministerie (Dokumentų klastojimas)* C-510/19, EU:C:2020:953, 26 punktas).
- 40 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nacionaliniam teismui kyla klausimas, ar, siekiant užtikrinti Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 ir 7 dalyse numatytos informavimo pareigos laikymąsi, pakanka pagal šią direktyvą reikalaujamą informaciją, kurią vartotojas, prieš atlikdamas atsiskaitymą už bilietą, patvirtina padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, pateikti tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse. Darant prielaidą, kad visa reikalaujama informacija vartotojui buvo išdėstyta biliete į renginį, kuris vėliau jam buvo pateiktas, ši aplinkybė negali turėti įtakos antrojo klausimo reikšmei. Bet kuriuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris vienintelis gali įvertinti pagrindinės bylos faktines aplinkybes, pažymi, kad nagrinėjamu atveju sudarytos sutarties patvirtinimas vartotojui nebuvo pateiktas patvariojoje laikmenoje, kurioje būtų visa Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, kaip to reikalaujama pagal šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalį. Todėl antrojo klausimo nepriimtino grindžiamas prieštaravimas turi būti atmestas.
- 41 Dėl klausimo, ar pareigos informuoti vartotoją laikomasi, kai vartotojas su Direktyvoje 2011/83 reikalaujama informacija supažindinamas tarpininko Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias vartotojas patvirtina padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, pažymėtina, kad, kiek tai susiję su nuotolinės prekybos sutartimis ir ne prekybai skirtose patalpose sudarytomis sutartimis, šioje direktyvoje skiriamos esminės prekiautojui tenkančios vartotojo informavimo pareigos, kurioms skirtas šios direktyvos 6 straipsnis, ir pareigos dėl informavimo formos, kurioms skirtas jos 8 straipsnis.
- 42 Pagal Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalį prekiautojas prieš sudarant sutartį turi aiškiai ir suprantamai pateikti vartotojui tam tikrą informaciją, įskaitant savo tapatybės ir kontaktinius duomenis, o prireikus – prekiautojo, kurio naudai jis veikia, tapatybės ir kontaktinius duomenis, taip pat atitinkamų prekių ar paslaugų kainą ir informaciją apie vartotojo teisę atsisakyti sutarties ir tokio atsisakymo tvarką. Šia nuostata siekiama užtikrinti, kad prieš sutarties sudarymą vartotojui būtų suteikta tiek informacija apie sutarties sąlygas ir šio sudarymo pasekmes, kuri padėtų jam nuspręsti, ar nori būti saistomas pagal sutartį su prekiautoju, tiek informacija, būtina, kad ši sutartis būtų gerai vykdoma ir kad visų pirma vartotojas galėtų pasinaudoti savo teisėmis (2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Amazon EU*, C-649/17, EU:C:2019:576, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 43 Direktyvos 2011/83 8 straipsnio 1 dalyje primenamas reikalavimas jos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją pateikti vartotojui arba jam sudaryti sąlygas su ja susipažinti aiškia ir suprantama kalba ir numatyta, kad patvariojoje laikmenoje pateikiama informacija turi būti įskaitoma.
- 44 Šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalyje savo ruožtu numatyta, kad prekyautojas turi pateikti vartotojui sudarytos sutarties patvirtinimą patvariojoje laikmenoje per pagrįstą laiką nuo sutarties sudarymo; tame patvirtinime turi būti nurodyta, be kita ko, minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje esanti informacija, nebent ji jau buvo pateikta vartotojui patvariojoje laikmenoje.
- 45 Iš šio sprendimo 41–44 punktuose nurodytų nuostatų visumos aišku, kad prieš sutarties sudarymą prekyautojas tik turi pateikti vartotojui Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalyje reikalaujamą informaciją aiškiai ir suprantamai. Tik po sutarties sudarymo prekyautojas, be kita ko, privalo pagal šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalį per pagrįstą terminą pateikti vartotojui sudarytos sutarties patvirtinimą patvariojoje laikmenoje, nebent tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija tokioje laikmenoje jam jau buvo pateikta.
- 46 Direktyvoje 2011/83 tikrai nedraudžiama naudoti tam tikrų komunikacijos priemonių, o tik reglamentuojamas ikisutartinės informacijos, kuri turi būti pateikta vartotojui, turinys (pagal analogiją žr. 2019 m. sausio 23 d. Sprendimo *Walbusch Walter Busch*, C-430/17, EU:C:2019:47, 43 punktą). Tai reiškia, kad niekas netrukdo prieš sudarant sutartį supažindinti vartotoją su šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias vartotojas patvirtina padėdamas specialiai tam skirtą varnelę.
- 47 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje visa ši informacija vartotojui buvo pateikta aiškiai ir suprantamai.
- 48 Toks informacijos pateikimo būdas vis dėlto negali atstoti patvirtinimo, kuris patvariojoje laikmenoje turi būti pateiktas vartotojui po sutarties sudarymo, kaip numatyta Direktyvos 2011/83 8 straipsnio 7 dalyje.
- 49 Pagal šios direktyvos 2 straipsnio 10 punktą sąvoka „patvarioji laikmena“ nusako „bet kurią priemonę, kuri leidžia vartotojui ar prekyautojui saugoti asmeniškai jam skirtą informaciją taip, kad informacija tam tikrą [jos paskirtį atitinkanti] laiką būtų prieinama ir kad saugomą informaciją būtų galima atgaminti nepakitusia“.
- 50 Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs dėl sąvokos „patvarioji laikmena“, kaip ji suprantama pagal 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis (OL L 144, 1997, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 6 t., p. 319), kuri buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 2011/83, tokia laikmena praktiškai turi atlikti tas pačias funkcijas kaip ir popierinė laikmena, kad vartotojas prireikus galėtų įgyvendinti savo teises (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 5 d. Sprendimo *Content Services*, C-49/11, EU:C:2012:419, 41 ir 42 punktus).
- 51 Vis dėlto paprastas Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 dalyje numatytos informacijos pateikimas tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias prieš atlikdamas mokėjimą vartotojas patvirtina padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, neatitinka šių reikalavimų, nes taip informacija nėra skiriama vartotojui asmeniškai, neužtikrinama, kad jos turinys nebus pakeistas ir ji bus prieinama reikiamą laiką, o vartotojui nesuteikiama galimybė tą informaciją saugoti ir kaip tokią atgaminti (žr. pagal analogiją 2012 m. liepos 5 d. Sprendimo

Content Services, C-49/11, EU:C:2012:419, 43 punktą). Šiomis aplinkybėmis toks informavimo būdas neatitinka sąvokos „patvarioji laikmena“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 10 punktą, apibrėžties.

- 52 Vis dėlto tai, kad vartotojui nepateikiamas sutarties patvirtinimas patvariojoje laikmenoje, neturi įtakos Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 5 dalies nuostatų taikymui; jose numatyta, kad šios direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija yra neatsiejama nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis ir negali būti keičiama, nebent sutarties šalys aiškiai susitarę kitaip. Faktiškai iš paties 6 straipsnio 5 dalies teksto matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas šios informacijos įtraukimą į su vartotoju sudarytą sutartį nesusiejo su prekiautojo pareigos pateikti vartotojui sutarties patvirtinimą patvariojoje laikmenoje laikymusi. Priešingas aiškinimas prieštarautų Direktyva 2011/83 siekiamam vartotojų apsaugos tikslui.
- 53 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą atsakyтина taip: Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 ir 5 dalys ir 8 straipsnio 1 ir 7 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios prieš sudarant sutartį 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui pateikti tik tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias vartotojas patvirtinta aktyviais veiksmais padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, jeigu ši informacija pateikta aiškiai ir suprantamai. Vis dėlto toks informacijos pateikimo būdas negali atstoti sutarties patvirtinimo pateikimo patvariojoje laikmenoje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalį, bet ši aplinkybė neužkerta kelio tam, kad ta informacija būtų sudėtinė nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB, 2 straipsnio 2 punktą turi būti aiškinamas taip, kad „prekiautojas“ pagal šią nuostatą yra ne tik fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia pagal sutartis, kurioms taikoma ši direktyva, siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, bet ir fizinis ar juridinis asmuo, kuris veikia kaip tarpininkas to prekiautojo vardu arba jo naudai, ir tiek tarpininkas, tiek pagrindinis verslininkas gali būti kvalifikuojami kaip „prekiautojai“ pagal šią nuostatą ir tam nebūtinai turi būti susiklostę dvigubos paslaugos teisiniai santykiai.**
- 2. Direktyvos 2011/83 6 straipsnio 1 ir 5 dalys ir 8 straipsnio 1 ir 7 dalys turi būti aiškinamos kaip nedraudžiančios prieš sudarant sutartį 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją vartotojui pateikti tik tarpininko interneto puslapyje paskelbtose Paslaugų teikimo taisyklėse, kurias vartotojas patvirtinta aktyviais veiksmais padėdamas specialiai tam skirtą varnelę, jeigu ši informacija pateikta aiškiai ir suprantamai. Vis dėlto toks**

informacijos pateikimo būdas negali atstoti sutarties patvirtinimo pateikimo patvariojoje laikmenoje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 8 straipsnio 7 dalį, bet ši aplinkybė neužkerta kelio tam, kad ta informacija būtų sudėtinė nuotolinės prekybos sutarties ar ne prekybai skirtose patalpose sudarytos sutarties dalis.

Lycourgos

Rodin

Bonichot

Rossi

Spineanu-Matei

Paskelbta 2022 m. vasario 24 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

Ketvirtosios kolegijos pirmininkas

A. Calot Escobar

C. Lycourgos